

Kultur- og debattredaktør Hilde Sandvik
debatt@bt.no – telefon 55 21 46 08 (10.00-11.30)
Redaksjon: Ingvild Sæterstøl, Egil Horne Mikkelsen og Aslaug Eide.

BTs BKK-bløff

BKK ER ET solid selskap, med en betydelig egenkapital. På vegne av våre innbyggere har Bergen kommune plassert betydelige kommunale verdier i selskapet. Hvert år henter Bergen kommune ut avkastningen vår av denne investeringen i form av utbytte. Vi skiller oss ikke ut fra andre kommuner eller staten som også er eiere i selskaper. Utbyttet bruker vi til det beste for våre innbyggere: Skoler, barnehager og eldreomsorg. Vi har også halvert eiendoms-skatten fordi vi mener det er dyrt nok å bo.

BT HAR LENGE fortalt en helt annen historie om selskapet BKK og vår eierskapspolitikk. Dette gjentas i avisens lederartikkel fredag 15. april. BT hevder byrådet «tapper» BKK og at byrådet har vingeklippt selskapet. Heller ikke denne gangen har BTs alvorlige påstander rot i virkeligheten. Det er høyst kritikkverdig at regionens viktigste avis på denne måten bidrar til å villedde befolkningen.

BERGEN KOMMUNES interesser i BKK knytter seg til to forhold: Vi skal forvalte et langsiktig eierskap i et selskap som leverer viktig infrastruktur. Vi skal samtidig sørge for at innbyggernes penger som vi har investert i selskapet kaster av seg og bidrar til å styrke det kommunale tjenestetilbudet.

DETTE ER TO FORHOLD vi klarer å kombinere. BT må gjerne innbille seg noe annet, men BKK er et sunt selskap og har solid økonomi. Og som enhver vellykket investering kaster vår av seg. Vi bruker utbyttet fra selskapet til det beste for kommunen og våre innbyggere. Dette er verken brutalt, tapping eller vingeklipping – men god eierskapspolitikk. Jeg har svært vanskelig for å se hvorfor BT har så store problemer med at vi bruker bergenserne egne penger på bergenserne selv. Utbyttene har for øvrig variert gjennom årene og kan i år på ingen måte karakteriseres som brutalt.

BT OMTALER kommunens eierskapspolitikk som en tvangstrøye. Dette knytter seg til at vi, som eier, er uenig i å supplere selskapets formål med flere virksomhetsområder. BKKs formål er produksjon, overføring, distribusjon og omsetning av energi. BT ønsker at BKK skal drive med andre virksomheter som medfører langt høyere risiko og gir avkastning først i år 2027. Byrådet gambler imidlertid ikke med innbyggernes penger.

MONICA MÆLAND
BYRÅDSLEDER

Tiltakene som foreslås fra Matvareutvalget skal gjøre maten billigere. Det tror vi ikke på.

Utvalg gjør maten dyrere

MATVAREPRISER

Øystein Foros og Hans Jarle Kind, professorer ved NHH

DET ER GRUNN til å lytte til Konkurransetilsynets direktør Christine B. Meyer når hun sier hun kan styre sin begeistring for forslagene fra matkjedeutvalget.

Et av tiltakene som foreslås er opprettelsen av en felles prisportal for dagligvarehandelen. Tanken er at dette skal øke konsumentenes kunnskap om prisforskjeller mellom kjedene, og at dette i sin tur vil presse frem at kjedene kjemper hardere med hverandre om å ha de laveste prisene. At konsumentene blir mer prisbevisste vil isolert sett være positivt. Vi er imidlertid skeptiske til om mange konsumenter faktisk vil benytte seg av en slik portal. Videre er nok bevisstheten om hvilke kjeder som gjennomgående er billigst allerede relativt høy. Dette skyldes blant annet medias prissammenligninger (for eksempel VGs matbørs).

SELV OM BARE et fåtall av oss vil gå innom en slik portal før vi går i butikken, er det kanskje likevel forsøket verdt? Problemet er at slike prissammenligninger ikke alltid kommer forbrukerne til gode. Det er ikke bare forbrukerne som kan benytte en slik portal til å overvåke butikkenes priser. En portal som kontinuerlig oppdaterer alle kjedenes priser vil være perfekt for kjedene til å overvåke hverandre. En butikkjede kan da følge en strategi om å umiddelbart svare på en økning eller reduksjon i konkurrentens priser. Dette kan føre til fredelig sameksistens (stiltiende prissamarbeid) mellom kjedene snarere enn økt konkurranseintensitet. Årsaken er at det ikke er noe å hente fra en prisreduksjon når konkurrentene kan svare umiddelbart.

RESULTATET AV denne typen gjensidig overvåking kan bli at alle holder høye priser. Et godt eksempel på dette finner vi i Danmark. Der hadde

DAGLIGVARE: Et fåtall av oss vil gå innom en forbrukerportal på nettet før vi går i butikken, men det kanskje likevel forsøket verdt?

ARKIVFOTO: HELGE SUNDE

det danske konkurransetilsynet oppdaget at det var store prisforskjeller på betong, og at konkurransen mellom produsentene ikke fungerte tilfredsstillende. For å gjøre det enklere for kundene å finne lavest pris, begynte derfor det danske konkurransetilsynet å offentliggjøre prisene de ulike produsentene tok. Dette førte riktignok til at prisforskjellene ble mye mindre, men problemet var at gjennomsnittsprisen også økte kraftig. Betongsprodusentene tjente på offentliggjøringen av prisene, mens kundene tapte.

MATVAREUTVALGET understreker gjentatte ganger at de frykter for at forholdene ligger til rette for en slik fredelig sameksistens i det norske dagligvaremarkedet. Da er det oppsiktsvekkende at et av tiltakene fra utvalget er å opprette «overvåk-

ningsutstyret» aktørene i dagligvarehandelen trenger for å legge til rette for slik fredelig sameksistens. Når en slik prisportal legges frem i utvalgets tiltaksliste diskuteres ikke en gang de eventuelle negative virkningene en slik portal kan ha.

KONKURRANSEDIREKTØR Christine B. Meyer fremhever at Konkurransetilsynet har jobbet hardt for å hindre priskoordinering mellom matkjedene, og hovedvirkemiddelet har vært å hindre at kjedene har tilgang til et effektivt overvåkningsutstyr (Dagens Næringsliv, 14. april). Dagligvareprisene er gjenomanalysert av ACNielsen, og dagligvarekjedene kjøper analyser fra ACNielsen. I 2007 presset Konkur-

ransetilsynet dagligvarekjedene og ACNielsen til å redusere detaljene i denne informasjonsutvekslingen nettopp for å redusere muligheten for priskoordinering. Vi skjønner godt at Meyer kan styre sin begeistring når utvalget nå foreslår å gi overvåkningsutstyret tilbake. Som de kanskje kan bruke til å heve

prisene. Ellers vier utvalget stor oppmerksomhet mot det tørffe klimaet i forhandlingene mellom kjedene og leverandørene. Vi hadde vært mer bekymret om forhandlingene hadde karakter av et losjemøte, selv om det hadde vært mer behagelig for noen.

**Resultatet...
kan bli at
alle holder
høye priser**

Kurderne i Syria

SYRIA

Elisabeth Reehorst
skribent

KARIANE WESTRHEIM hadde en kronikk 8.04., «De syriske kurderne er vår tids fredløse». Her blir proporsjonene gale: Det er ifølge Westrheim ca. 300.000 syriske kurderne som ikke har statsborgerskap. Syria har over en million palestinske flyktninger som heller ikke får statsborgerskap – lik deM som bor f eks i Libanon. President Bashar al-Assad kom også med et dekret for noen dager siden der han garanterte at de kurderne

skal ikke har statsborgerskap, skal behandles som om de har det.

SYRIA ER EN byråkratisk komplisert politistat der sikkerhetsstyrkene lett tyr til våpen og spionene er mange. Men ingen – verken naboland eller andre, og heller ikke de fleste syrere – ønsker at presidenten skal skiftes ut. Den britisk utdannete øyelegen Bashar al-Assad, som overtok etter sin fars død i 2000, prøvde seg med diverse reformer. Det gikk ikke så bra. Årsaker var krisen etter mordet på den libanesiske statsministeren Hariri, den amerikanske invasjonen i Irak, og interne forhold.

SYRIA HAR EN uendelighet av minoritetsgrupper som får ulike privilegier

fra regimet. De baserer seg mye på religion – det konstitusjonelt sekulære Syria har et utall ulike religiøse retninger. Andre er etnisk/nasjonal tilhørighet, sosial og økonomisk status og stammetilhørighet. Ideologien til regimet er tradisjonelt sovjet-sosialistisk.

DE SISTE ÅRENE er det åpnet for moderne, privat virksomhet; oftest knyttet til regimets støttespillere. Presidenten og mange av hans tilhengere tilhører den lille alawisekten, men de har med dyktige taktiske grep knyttet til seg store deler av de sunni-dominerte storborgerskapet – særlig i Damaskus. De har gode kontakter med de mer moder-

ne islamistene, et klart trekk for å holde «gammelislamistene» i sjakk så de ikke skal true makten, slik de gjorde i 1982.

DETTE ER en balansegang som har stor støtte i befolkningen, også blant de tradisjonelle kurderorganisasjonene (al-Jabhah og al-Tahaluf), som frykter undertrykking av minoriteter ved et regimeskifte. Yakati, som har sterke bånd til det tyrkiske PKK, har de siste årene gått i spissen for å gjøre kurderne mer nasjonalistisk bevisste som kurdere, ikke som syrere. Om dette i lengden er positivt eller negativt, må framtiden vise.